

Lukupolku tuo lukemisen ilon esi- ja alkuopetukseen

Loppuraportti esi- ja alkuopetuksen
Lukupolku-hankkeesta

Lukukeskus 2025

Sisällys

Lukupolku-malli opettajalle: Iloa ja jatkuvuutta lukemiseen esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa	2
Lukupolku lukuina	5
Lukupolku tehtiin Lukukeskuksen ja Vantaan yhteistyönä	6
Alkukysely ja opetussuunnitelmat antoivat pohjan Lukupolku-mallille.....	6
Moniammatillinen työryhmä suunnitteli tehtäväpolkuja	6
Lukupolku-sisällöt esi- ja alkuopetuksen henkilöstölle	7
Kirjailijakummi puhalsi taikapölyä Lukupolulle.....	9
Välipalautekysely opettajille muovasi Lukupolkuja	9
Lukupolun tukisisällöt innostavat monipuolisesti lukemiseen	11
Tukimateriaalia opettajille kotien lukemaan kannustamiseen.....	11
Tukimateriaalia monikielisten lasten lukutaidon tueksi	13
Vaikuttava lukutaitotyö edellyttää esihenkilöiden tukea	14
Kirjastoyhteistyöhön kannustetaan Lukupolulla	14
Lopuksi: Lukupolulla jokainen lapsi saa kasvaa lukijaksi	15
Liitteet: Lukupolusta julkaistut artikkelit ja koonnit	17
In English: Reading Path Initiative	17

Lukupolku-malli opettajalle: Iloa ja jatkuvuutta lukemiseen esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa

”Te lukemaan innostavat aikuiset teette kaikkein tärkeintä työtä. Lukeva lapsi ei ole koskaan yksin: kirja on kannettava maailma.”

- Lukupolun kirjailijakummi Siri Kolu

Lukukeskuksen ja Vantaan kaupungin yhteisellä Lukupolku-hankkeella edistetään lukemisen kulttuurin jatkuvuutta esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa. Tutkimukset ovat vahvistaneet viime vuosina, että lapsen varhaiset lukukokemukset ja -tottumukset heijastuvat pitkälle myöhempisiin lukemistapoihin ja lukutaitoon. On huomattu myös, että kotien rooli lukutaidossa on yhä tärkeämpi. Toisaalta opettajien mahdollisuudet ja motivaatio lukemaan innostamiseen vaihtelevat. Tilastollisesti lasten lukutaitotulokset ovat laskeneet, ja maahanmuuttajataustaisten lasten tulokset ovat lukutaitomittauksissa muita heikompia. Lukutaito tarvitsee siis koko yhteisön tukea varhaisessa vaiheessa.

Varhainen lukemisen tukeminen on vaikuttavaa, koska lukemistavat muodostuvat varhain ja sujuvalla lukutaidolla on suuri merkitys lapsen oppimiselle pitkällä aikavälillä. Lasten varhaisen taitojen tukeminen tukee myöhempää lukutaitoa (PIRLS 2021). Perheiden lukemiseen liittyvällä toiminnalla on tutkimuksessa huomattu entistä suurempi yhteys lasten lukutaitoon (PIRLS 2021; Karvin alkuop. pitkit.arviointi 2023). Suomea tai ruotsia toisena kielenä opiskelevien alkuopetuksen oppilaiden osaaminen on kehittynyt muita huonommin (Karvi 2023). Tutkimuksesta tiedetään, että oman äidinkielen osaamisen tukeminen tukee kielellistä kehitystä ja oppimista.

Lukupolku jatkaa Lukukeskuksen Lue lapselle -ohjelmassa aloitettua lasten lukemisen ja lukutaidon tukemisen elinkaarta varhaiskasvatuksesta perusopetuksen puolelle. Lukupolku-mallissa

on hyödynnetty sekä Lukukeskuksen että Vantaan aiempaa työtä, kuten Vantaan Lukunen – Lu-
moudu lukemisesta -materiaalia, Vantaan kokemuksia nivelvaiheen ja monikielisten oppijoiden
pedagogiikasta sekä Lukukeskuksen Monikielinen lukutaito -selvitystä. Lukupolun kokoamisessa
hyödynnettiin myös muiden toimijoiden valmiita tehtäväsivältöjä.

Lukupolku-mallin valmistelu aloitettiin kartoittamalla Vantaan opettajien tarpeita ja toiveita lu-
kemaan innostamiseen ja lukemisen opettamiseen. Niiden perusteella suurin osa (77 %) esi- ja
alkuopetuksen opettajista kaipasi lukemaan innostamiseen uusia ideoita ja viidesosa koki sen
vaikeaksi eri syistä. Opettajat toivoivat tukea erityisesti kirjojen käsittelyyn, sopivien kirjojen löy-
tämiseen, perheiden innostamiseen ja opetuksen eriyttämiseen eri lukutaidon vaiheissa oleville
lapsille. (Kyselystä lisää myöhemmin.) Yhtenä haasteena toisaalta on, että lukuinnostamiseen
on tarjolla valtavasti materiaaleja, johon opettajan olisi ehdittävä perehtyä. Hankkeessa haluttiin
koota opettajan käyttöön helposti seurattava matalan kynnyksen malli, joka takaisi jokaiselle
lapselle lukuiloa. Lukupolun tavoitteina oli auttaa opettajia lisäämään lukemista esi- ja alkuope-
tuksessa systemaattisesti, antaa opettajille välineitä viestiä lukemisesta monenlaisille perheille ja
tukea erityisesti monikielisten lasten lukutaitoa.

Opettajien kyselyn ja opetussuunnitelmien pohjalta koottiin Lukupolku-malli opettajille luke-
maan innostamisen tueksi. Toiminnallisiin tehtäväpolkuihin ja tukimateriaaleihin perustuva malli
toimii opettajan apuna lasten lukuinnon syyttämässä esiopetuksesta 2. luokalle.

Tarkoituksena on, että jokainen lapsi saa tasavertaisesti kulkea kolmivuotisen Lukupolun läpi ja innostua lukemisesta ja kirjoista monipuolisin työtavoin, vaikka opettajakin vaihtuisi matkalla.

Lukupolkuun on koottu valmis valikoima hyviä lukemaan innostamisen menetelmiä, kuusi toiminnallista tehtävää joka vuodelle. Tehtävien järjestys on suunniteltu lukuvuoden etenemisen mukaan, mutta opettaja voi sovittaa ne joustavasti omaan opetusvuoteensa. Lukupolun avulla

opettajan on helppo tukea lasten lukemisintoa ja lisätä lukemista jokaisen lapsen arkeen matalalla kynnyksellä.

Lukupolku-malli toteutettiin Opetushallituksen Lukutaito-ohjelman tuella ja se tukee monipuolisesti Kansallista lukutaitostrategiaa vuoteen 2030, erityisesti suuntaviivoja 1. Luodaan ja vahvistetaan lukutaitotyön rakenteita ja 3. Innostetaan lukemaan ja monipuolistetaan lukutaitoa.

Lukupolku lukuina

Yli 300 esi- ja alkuopetuksen ammattilaista Vantaalta osallistui Lukupolku-mallin suunnitteluun lukuvuonna 2023–2024.

- 262 esi- ja alkuopetuksen opettajaa
- 29 oman äidinkielen opettajaa
- moniammatillisessa työryhmässä erityisopettaja, kirjastotyöntekijä ja muita asiantuntijoita.

Syksyllä 2024 Lukupolulle lähti Vantaalla **300 opettajaa** ja **7500 lasta**.

Kaikkiaan **1000 esi- ja alkuopetuksen ammattilaista** eri kunnista sai perehdytystä Lukupolkuun jo hankevuonna, sillä Lukupolku kiinnosti myös muissa kunnissa jo suunnitteluvaiheessa.

- 700 esi- ja alkuopetuksen opettajaa
- 38 oman äidinkielen opettajaa
- 120 päiväkodin johtajaa ja rehtoria
- Varhaiskasvattajia ja varhaiskasvatuksen opiskelijoita

Lanseeraustilaisuudessa Educa-messuilla 2025 jaettiin **450 Lukupolku-esitettä** ja kerrottiin Lukupolusta lukuisille esi- ja alkuopetuksen opettajille ja muille kiinnostuneille.

Lukupolun etusivulla oli vierailut tammikuun 2025 loppuun mennessä **yli 2000 henkeä**. Tiedottaminen Lukupolku-mallista jatkuu osana Lukukeskuksen muuta viestintää.

Lukupolku tehtiin Lukukeskuksen ja Vantaan yhteistyönä

Yhteistyötä Vantaan esi- ja alkuopetuksen opettajien kanssa tehtiin lukuvuonna 2023–2024 Lukupolku-mallin kehittämisen ajan tiiviisti. Tämä oli tärkeää, jotta Lukupolulla pystyttiin huomioimaan opetusarki. Opettajat vastasivat alkukartoitus- ja palautekyselyihin, joissa kuultiin Vantaan esiopetuksen, 1.–2. luokan ja oman äidinkielen opettajia sekä esi- ja alkuopetuksessa työskenteleviä nivelopettajia.

Yhteistyö opettajien kanssa oli tärkeää, jotta Lukupolku-mallissa pystyttiin huomioimaan opetusarki.

Alkukysely ja opetussuunnitelmat antoivat pohjan Lukupolku-mallille

Alkukartoituskyselyssä (262 esi- ja alkuopetuksen opettajaa):

91 % esi- ja alkuopetuksen opetushenkilökunnasta piti lasten lukemaan innostamista erittäin tärkeänä tukena lukemaan oppimiselle.

77 % kaikista vastanneista kaipasi lasten lukemaan innostamiseen uusia ideoita. Eniten toivottiin käytännöllisiä keinoja kirjojen käsittelyyn, kirjallisuusvinkkejä ja apua eriyttämiseen.

20 % esi- ja alkuopetuksen opetushenkilökunnasta koki lasten lukemaan innostamisen vaikeaksi. **Lukemaan innostamisen esteiksi** nämä opettajat tunnistivat keskittymiskyvyn ongelmat ja digilaitteet, jotka saavat lukemisen vaikuttamaan tylsältä, isot ryhmäkoot, lukemista tukevien materiaalien maksullisuuden, vähäisen ajan lukemiselle koulussa sekä kielitaito- ja kielihaasteet.

Parhaat keinot tukea lasten lukuintoa olivat samankaltaisia sekä esiopetuksen opettajilla että luokanopettajilla. Avovastauksessa opettajien parhaita keinoja olivat 1. Kirjojen ääneen lukeminen tai muu yhdessä lukeminen, 2. Kirjoista keskusteleminen, 3. Kirjastovierailut, 4. Lasten kiinnostuksenkohteiden huomioiminen, 5. Aikuisen esimerkki ja innostus, 6. Kirjoja on monipuolisesti tutustuttavana, 7. LukemISRutiinin luominen ja 8. Toiminnalliset työtavat.

Tutustu tarkemmin alkukartoituskyselyn tuloksiin: luelapselle.fi

Moniammatillinen työryhmä suunnitteli tehtäväpolkuja

Kyselyn ja pohjatyön perusteella Vantaalta koottu moniammatillinen työryhmä kokosi koordinaattorin johdolla kuuden tehtävän Lukupolun esiopetukseen, 1. ja 2. luokalle sekä muuta tukimateriaalia. Työryhmä tapasi viisi kertaa ja koordinaattori työsti materiaalia eteenpäin tapaamisten välissä. Työssä hyödynnettiin ja Lukupolku-malliin integroitiin Vantaalla ja muilla tahoilla aiemmin tuotettuja, ikäryhmän lukukasvatukseen tarkoitettuja sisältöjä.

Työryhmään kuuluivat esi- ja alkuopetuksen nivelopettaja Aino Viitanen, varhaiskasvatuksen opettaja Saara Kurkaa, erityisopettaja Miia Pirttilä ja erikoiskirjastonhoitaja Marjut Lahtela. Työtä koordinoi Lukukeskuksessa hankekoordinaattori Vilma Tammelin. Vantaalta yhteyshenkilöinä olivat varhaiskasvatuksen asiantuntija Ella Valkama ja perusopetuksen asiantuntija Tuija Saavalainen. Koordinaattorin työpariksi tuli keväällä 2024 varhaiskasvatuksen opettaja ja maisteriopiskelija, Lukukeskuksen harjoittelija Jaana Kulmala. Lisäksi apuna Lukupolun varrella oli myös muita lukemisen asiantuntijoita, muun muassa lastenkirjallisuuden tutkija Päivi Heikkilä-Halttunen, nuortenkirjailija ja kirjastoammattilainen Sini Helminen ja Pirkanmaan lukutaitohanke, jossa oli kehitetty Jessica Taipaleen johdolla joustavaa esi- ja alkuopetusta.

Aloituskyselystä saadun tiedon lisäksi Lukupolun pohjaksi käytiin läpi opetus suunnitelmien lukemiseen liittyvät tavoitteet ja tiivistettiin ne kuudeksi esi- ja alkuopetuksen yhteiseksi tavoitteeksi: Kiinnostu kirjasta, Leikkien kohti lukutaitoa, Lue monipuolisesti, Kerro oma tarina, Sukella kieleen ja tarinaan ja Kerro lukukokemuksestasi.

Lisäksi kyselyvastausten ja hankkeen ja opetus suunnitelmien tavoitteiden perusteella koottiin Lukupolun läpäisevät periaatteet, jotka tukevat parhaiten lukevan kulttuurin syntymistä: Yhteisöllisyys, Toiminnallisuus, Kielitietoisuus, Monilukutaito, Lapsen osallisuus ja Eriyttäminen.

Lukupolku-sisällöt esi- ja alkuopetuksen henkilöstölle

Lukupolku-mallin ydin ovat helposti seurattavat **tehtäväpolut** esiopetukseen, 1. ja 2. luokalle.

Opettaja voi tehdä lukuvuoden tehtävät suunnitellussa järjestyksessä tai sovittaa ne vapaasti vuoteen. Tehtävien menetelmiä voi hyödyntää lukuvuoden aikana muutenkin opetuksessa.

Lukupolulle valitut toiminnalliset tehtävät vahvistavat lasten lukuiloa, lukijuuden kehittymistä ja lukijayhteisöä. Joka vuoden kuudella tehtäväaskeleella on samat, opetussuunnitelmista johdetut tavoitteet: tarkoituksena on, että lapset pääsevät harjaannuttamaan leikkillisesti lukutaitovalmiuksiaan ja lukutaitoaan, kiinnostuvat kirjoista ja lukemisesta, saavat kannustusta monipuoliseen lukemiseen, jakavat lukukokemuksiaan, tutustuvat tekstien piirteisiin ikätasoisesti sekä kertovat ja tuottavat tekstejä itse. Tehtävät luovat myönteisiä lukuelämyksiä, ohjaavat lukemisen arkisiin käytäntöihin kuten kirjastossa käymiseen ja motivoivat lukemiseen erilaisten genrejen, tekstityyppien ja työtapojen kautta.

Lukupolun tehtävissä on seurattu lukevaa kulttuuria tukevia periaatteita. **Toiminnalliset**, vaihtelevat työtävät innostavat lukemiseen monenlaisia oppijoita. **Monilukutaitoa** harjaannutetaan monipuolisiin teksteihin tutustumalla ja luku- ja kirjoitustaitojen harjoittelun yhdistämällä. **Kielitietoisuuden** herättäminen on keskeistä useissa tehtävissä ja kannustamme siihen opettaja läpi Lukupolun. Opetuksen **eriyttäminen** eri tasoisten lukijoiden tarpeisiin on mahdollistettu tehtävähjeissa ja jaetuilla tavoitteilla. **Lapsen osallisuus** toteutuu Lukupolulla: lapsi on aktiivinen toimija rakentaessaan esimerkiksi lukuvalinnoillaan omaa lukijuuttaan tehtävien myötä. Tehtävät ohjaavat myös **yhteisöllisyyteen** lukemisessa, kun ryhmän oma lukijayhteisö vahvistuu läpi Lukupolun.

Tehtäväpolut on koottu tulostettavaan opettajan Lukupolku-vihkoon, joka pitää Lukupolun opetusarjessa mukana. Kattavat tehtävähjeet ja materiaalit löytyvät Lukupolku-sivustolta.

Palautteen perusteella muokattuun, valmiiseen Lukupolku-malliin kuuluu:

- 1. Lukupolut** – lukuvuoden aikana toteutettavat tehtäväpolut esiopetukseen, 1. ja 2. luokalle
  - Tulostettavat Lukupolku-vihot opettajalle sekä lapsen Lukupolku-passit lasten ja perheiden osallistamiseksi Lukupolkuun
  - Samat tavoitteet auttavat eriyttämisessä ja joustavassa esi- ja alkuopetuksessa
- 2. Lukemisen lukujärjestys** – muistilista opettajalle lukemisrutiinien ylläpitoon sekä esihenkilöille lukevan kulttuurin johtamiseen
- 3. Näin kerrot lukemisesta vanhemmalle** – vanhempainiltamateriaalit: runko ja diat vanhempainiltaan, lukemiseen kannustava video ja vinkkejä arjen lukemiskeskusteluihin
- 4. Monikielisen lapsen lukemisen tueksi** – vinkkejä opetukseen ja opettajien yhteistyöhön, myös oman äidinkielen opettajille
- 5. Kirjavinkkilistat** lukemaan opettelevalle lapselle – Siri Kolu ja Päivi Heikkilä-Halttunen

Lukupolku-mallin materiaalit ovat vapaasti käytettävissä Lue lapselle -sivustolla osoitteessa luelapselle.fi/lukupolku.

Välipalautekysely opettajille muovasi Lukupolkua

Vantaan esi- ja alkuopetuksen opettajat kutsuttiin pilotoimaan Lukupolku-mallia keväällä 2024 ja palautekyselyllä huhtikuussa kartoitettiin heidän kokemuksiaan materiaalista. Kyselyyn vastasi 15 opettajaa, joista valtaosa (12 kpl) oli esiopetuksen opettajia. Lisäksi palautetta pyydettiin työryhmältä, sillä vastaajamäärä jäi pieneksi, mihin uskomme olleen syynä muun muassa pilot-tijakson lyhyen keston ja ajoittumisen lukukauden keskelle. Saimme palautekyselystä kuitenkin tärkeää tietoa mallin kehittämisen tueksi.

Opettajat pitivät toimivimpana Lukupolku-mallissa sen selkeyttä ja käytännönläheisyyttä.

Avokysymyksen perusteella opettajat pitivät toimivimpana Lukupolku-mallissa sen selkeyttä ja käytännönläheisyyttä. Toimivaksi mainittiin myös mallista saatavat hyvät ideat ja muistutus lukemiseen arjessa, koko lukuvuoden kestävä ja koko kaupungin yhteinen malli sekä lapsilähtöisyys.

”Tehtäväpolku johdattelee hienosti läpi lukuvuoden.” – esiopetuksen opettaja

”Selkeä rakenne ja valmiit ideat.” – luokanopettaja

”Hyvä muistutus arjessa.” – esiopetuksen opettaja

Opettajien kokemukset tehtävistä olivat myönteisiä. Suosikkitehtävissä tärkeimmiksi kriteereiksi nousivat toteutuksen helppous ja tehtäväidean innostavuus sekä tehtävän tuttuus: ”olen aiemminkin teettänyt tämän lapsilla”. Vastaajilta kysyttiin myös, onko materiaalissa tehtäviä, joita ei ole mahdollista toteuttaa opetuksessa. Tällaisia ei kenenkään mielestä ollut.

”Lapset innostuivat todella paljon lempikirjanäyttelystä; kotona luettiin kirjaa ensin ja tutustuttiin siihen yhdessä eskaripiirillä. Näin myös vanhemmat osallistuivat lukemiseen.”

– esiopetuksen opettaja

”Teemme säännöllisesti kirjastoretkiä ja tämä on aina luonteva aloitus uusiin aiheisiin. Lapset myös innostuvat kirjastoreissuista aina” – esiopetuksen opettaja

”Kaikki ovat toteuttamiskelpoisia ja helposti sovellettavissa. Itse asiassa ovat olleet kaikki käytössäni jo ennen Lukupolkua.”

– esiopetuksen opettaja

Kehitysvaiheessa opettajat toivoivat materiaaliin mukaan eniten lapsen omaa Lukupolku-passia, monikielisen oppimisympäristön huomioivia tehtäviä sekä alustaa tehtäväideoiden jakamiseen. Suomea toisena kielenä opiskelevien lukutaidon kehittämisen tueksi ehdotettiin mukaan selkoversioita (kuvitus, selkokielliset kirjat ja sadut), henkilökunnan kouluttamista S2-oppijoiden opettamiseen (myös esiopetuksessa) ja erikielisen materiaalin lisäämistä. Muita opettajien kehitysehdotuksia tukemaan vielä paremmin lukemisen opetusta ja lukuinnostusta esiopetuksesta:

”Enemmän vinkkejä eskari-ikäisten lukuinnostuksen tukemiseen (kun ei vielä osaa lukea...)”

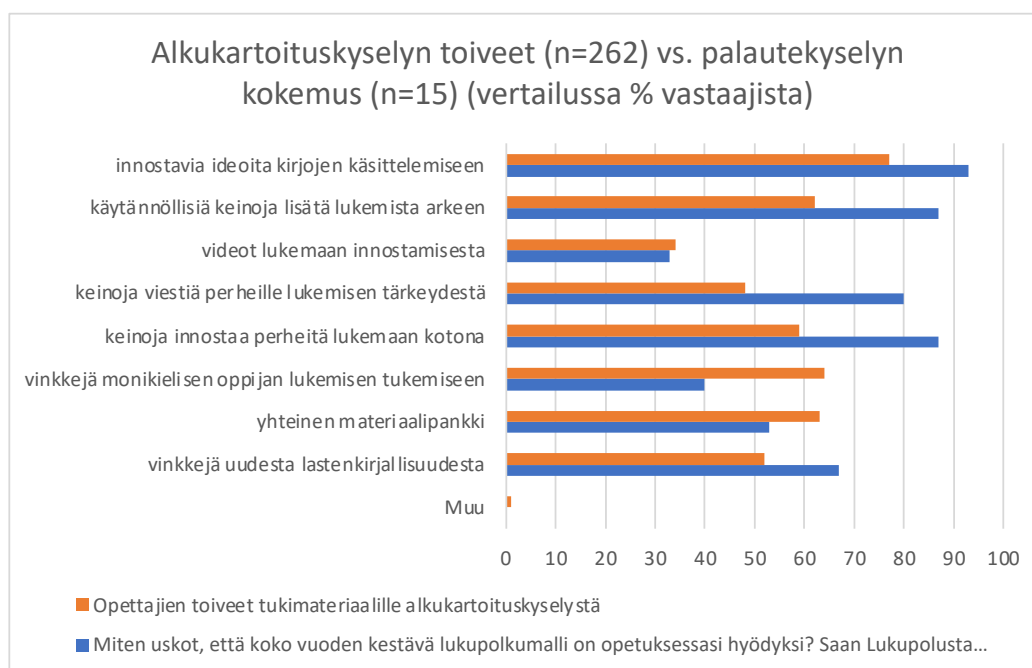
”Tietoisuuden lisääminen tuomalla lukupolku-malli näkyvämmäksi osaksi esiopetusta.”

”Perheille ja lapsille omia lukupolkupasseja/rasteja. Niissä voisi merkata luettuja kirjoja. Myös esiopetukseen voisi kehittää joitain vastaavia työkaluja.”

Lukupolku-mallia muokattiin toiveiden perusteella syksyllä 2024. Materiaaliin muun muassa lisättiin lapsen Lukupolku-passi ja monikielisen lapsen tukisisältöjä ja Lukupolulla korostettiin kannustusta tehdä lukeminen näkyväksi koulussa. Kaikkia ideoita emme pystyneet toteuttamaan hankkeen puitteissa: esimerkiksi alusta tehtäväideoiden jakamiseen jäi Vantaalle pohdittavaksi, eikä sitä sisällytetty Lukupolkuun.

Vastaajat uskovat Lukupolku-mallin olevan tulevaisuudessa monin tavoin hyödyksi opetuksessaan.

Vastaajat uskovat Lukupolku-mallin olevan tulevaisuudessa monin tavoin hyödyksi opetuksessaan. Vastaukset ovat linjassa alkukartoituskyselyn toiveisiin nähden, joten näyttää siltä, että malli oli onnistuttu rakentamaan monin paikoin opettajien toiveita vastaavaksi (ks. Kuva 1).

Kirjailijakummi puhalsi taikapölyä Lukupolulle

Lukupolun kirjailijakummiksi kutsuttiin jo hankkeen käynnistysvaiheessa vantaalainen lasten- ja nuortenkirjailija Siri Kolu, joka innosti opettajia ja esihenkilöitä terveisillään ja kehittämispäivien puheenvuoroilla hankkeen aikana. Osana Lukupolkuja julkaistiin Siri Kolun kirjavinkit, jotka hän kokosi alun perin Vantaan opettajille keväällä 2024. Kolun viesti kaikille opettajille kuuluu:

”Te lukemaan innostavat aikuiset teette kaikkein tärkeintä työtä. Lukeva lapsi ei ole koskaan yksin: kirja on kannettava maailma.”

– Lukupolun kirjailijakummi Siri Kolu

Lukupolun tukisisällöt innostavat monipuolisesti lukemiseen

Esiopetuksen, 1. ja 2. luokan tehtäväpolkujen lisäksi Lukupolku-malliin kuuluu **opettajille tukimateriaalia** lukemisrutiinien ylläpitoon, vanhempainiltoihin, monikielisen oppijan lukemisen tueksi sekä kirjavinkkejä. Painopisteinä Lukupolulla ovat esi- ja alkuopetuksen ja perheiden yhteistyö ja monikielisten lasten tarpeet. Tämä luo yhdenvertaisempia edellytyksiä lasten luku- ja kirjoitustaidon kehittymiselle.

Lukemisen lukujärjestys Opettajan Lukupolku-viikon takakannessa auttaa ylläpitämään lukevaa arkea. Ohjeita lukujärjestyksen toteutukseen ja muut materiaalit ovat Lukupolku-nettisivustolla.

Tukimateriaalia opettajille kotien lukemaan kannustamiseen

Lukupolku jatkaa Lukukeskuksen pysyvää Lue lapselle -ohjelmaa, jonka tavoitteena on innostaa perheitä lukemaan ääneen lapsille. Tutkimusten mukaan kodin lukutottumukset vaikuttavat yhä enemmän lapsen lukutaidon kehittymiseen, ja ääneen lukeminen ja yhteiset lukuhetket ovat merkittävä tuki vielä kouluikäisillekin. Kotien aktivoiminen mukaan lukemiseen olikin alusta saakka tärkeä tavoite Lukupolulla.

Alkukartoituskyselyssä esi- ja alkuopetuksen opettajille perheen kielteiset asenteet lukemista kohtaan mainittiin usein esteenä lapsen lukuinnolle. Yhteistyöstä huoltajien kanssa kysyttäessä:

72 % esi- ja alkuopetuksen opettajista kannusti huoltajia lukemaan kotona ääneen lapsille.

67 % kannusti huoltajia lukemiseen yhdessä perheen kesken ja **64 %** kertoi huoltajille lukemisen merkityksestä. **Alle puolet** opasti perheitä kirjastojen käyttöön.

”Muistutus keskusteluissa, Wilma-viikkoviesteissä ja vanhempainilloissa – hetket ovat kuitenkin vähissä, kun vanhempiin voi vaikuttaa.” – alkuopetuksen opettaja

Myös oman äidinkielen opettajat toivoivat kyselyssään eniten tukea vanhempien muistuttamiseen kotona lukemisesta.

KIINNITÄ LUKUJÄRJESTYS SEINÄLLE MUISTUTTAMAAN LUKURUTINEISTA!

Lukemisen lukujärjestys

- JOKA PÄIVÄ:** Juttele lukemisesta ja kirjoista lasten kanssa.
- JOKA VIIKKO:** Lue ääneen ja anna aikaa lasten itsenäisille lukuhetkille.
- JOKA KUUKAUSI:** Järjestele luokan lukemisympäristö kuntoon.
- JOKA LUKUKAUSI:** Luo ryhmän yhteiset lukurutiinit.
- JOKA LUKUVUOSI:** Muistuta vanhempia kotona lukemisen tärkeydestä.

OTA LAPSET MUKAAN SUUNNITTELUUN!

Lue lisää Lukupolku-sivustolta:
luelapselle.fi/lukupolku

Lukupolku on Lukukeskuksen ja Vantaan kaupungin vanhempien tukien ja perustamien yhteinen projekti. Opetusministeriö, vuodelta 2022-2025.

Opettajan Lukupolku-vihkojen rinnalle lapsille on mahdollista tulostaa omat **Lukupolku-passit**, johon lapsi kerää leimoja tehtävistä ja merkitsee vanhemman kanssa kotona luettuja kirjoja.

Lukupolku-passini

Esi- ja alkuopetuksen Lukupolku

Oma (3) Sainpöytä

Lue lapselle.

Merkitkää tähän kirja, jotka olet lukenut tai kuunnellut itse tai yhdessä aikuisen kanssa vapaa-ajalla:

Kirjan nimi	Lukettu	Hyvä	Itse ok

VOIT JATKAA LISTAA TOISELLE PAPERILLE!

LISÄÄ TAI PÖYTÄ OIKOAKSIA

Oma lukupolku-passini

Nimi _____

Luokka / ryhmä _____

LUKUPOLULLE

Lukeminen on tärkeää lapsen elämässä. Lapsen lukemisen taito vaikuttaa hänen tulevaisuutensa onnistumiseen. Opettajien ja vanhempien yhteinen tuki on tärkeää.

Lukupolku-malliin luotiin oma osuus opettajien avuksi vanhempien lukemaan innostamiseen: **Näin kerrot lukemisesta vanhemmalle.** Pilottivanhempainilloissa testattiin materiaalien toimivuutta ja huomattiin, että perheet ovat monenlaisia tarpeiltaan. Lähtökohdaksi materiaaleille otettiin se, että erityisesti vähän lukevat perheet tulisivat puhutelluiksi ja saisivat eväitä arjen lukemiseen matalan kynnyksen vinkeillä. Koteja lukemiseen kannustavaan materiaaliin kuuluu:

- Runko ja diasarja lukemisasiheiseen vanhempainiltaan
- Lukemaan kannustava video vanhempainiltaan (kuvassa)
- Vinkkejä arjen lukemiskeskusteluihin
- Hyödynnä yhteistyössä myös lapsen Lukupolku-passit, joissa on lukemispäiväkirja kotiin.
- Muista myös: Lue lapselle -vanhemman esitteet lukemisen merkityksestä yli 20 kielellä.

Tukimateriaalia monikielisten lasten lukutaidon tueksi

Lukupolun yhtenä tavoitteena oli huomioida monikielisten perheiden lasten lukutaidon kehittymisen tukeminen. Suomea tai ruotsia toisena kielenä opiskelevien alkuopetuksen oppilaiden osaaminen on kehittynyt muita huonommin (Karvi 2023). Tutkimuksesta tiedetään, että oman äidinkielen osaamisen tukeminen tukee kielellistä kehitystä ja oppimista.

Lukukeskuksen Monikielinen lukutaito -selvitys on aiemmin antanut tietoa monikielisten vanhempien kokemuksista koti- ja päiväkotiympäristössä, ja tätä tietoa hyödynnettiin myös Lukupolulla. Lisäksi Lukupolku-hankkeessa kerättiin tietoa oman äidinkielen opettajilta lasten lukemaan innostamisesta kyselyllä ja haastattelulla. Poimintoja tuloksista:

- Suurin osa oman äidinkielen opettajista (n=29) käytti lastenkirjoja opetuksessaan ainakin joskus, mutta kolmasosan oli vaikea löytää lastenkirjoja opetuskielellään.
- Kaksi kolmasosaa toivoi lisää yhteistyötä muiden opettajien kanssa. Vrt. esi- ja alkuopetuksen kysely: Luokanopettajista 38 % halusi tehdä oman äidinkielen opettajien kanssa enemmän yhteistyötä, kun kyselyhetkellä yhteistyötä kertoi tekevänsä alle 10 %.

Oman äidinkielen opettajat toivoivat työnsä tueksi laadukasta lastenkirjallisuutta omalla kielellä, lisää yhteistyötä luokanopettajien ja perheiden kanssa sekä hyviä metodeja lukemisen opettamiseen. Eniten toivottiin keinoja innostaa perheitä lukemaan kotona, ja oman äidinkielen opettajilla näyttää muutenkin kyselyn perusteella olevan hyvät yhteydet perheisiin. Haastatteluissa saimme selville myös, että oman äidinkielen opettajan työnkuvan sirpaleisuus haastaa paljon mahdollisuuksia esimerkiksi yhteistyöhön luokanopettajien kanssa.

Tutustu tarkemmin oman äidinkielen opettajien kyselyn ja haastattelun tuloksiin: luelapselle.fi

Opettajien näkemysten pohjalta Lukupolkuun koottiin **Monikielisen lapsen lukemisen tueksi** -osio, jossa on opetushenkilökunnalle tietoa, materiaalivinkkejä ja toimintaehdotuksia, joiden avulla monikielisen lapsen lukemista voitaisiin tukea parhaalla mahdollisella tavalla.

- **Linkkilistassa** on tietoa ja materiaalia kaikille opettajille. Listan näkökulmat:
  - Vanhempien ymmärrys oman äidinkielen ja yhdessä lukemisen merkityksestä tukee lapsen kehittyvää lukutaitoa.
  - Lasta kiinnostava ja sopivan haastava kirja motivoi lukemaan.
  - Kielitietoinen pedagogiikka ja ryhmän lasten koko kielimaailman huomioiminen edistää jokaisen lukutaitoa.
- **Vinkit lukemiseen oman äidinkielen tunnille** on kerätty opettajilta.
- **Oman äidinkielen opettajien ja luokanopettajien keskustelukysymysten** avulla opettajat voivat peilata tapojaan käyttäen kirjoja ja lukemista opetuksessa. Yksi hanketavoite oli tukea opettajien yhteistyötä. Kysymyslistaa voivat hyödyntää opettajat itsenäisesti tai esimerkiksi esihenkilöt, jotka toivovat henkilöstöönsä enemmän vuoropuhelua.

Myös Lukupolun muissa materiaaleissa ja tehtävissä on pyritty huomioimaan monikielisten oppijoiden tarpeita ja linkattu mukaan esimerkiksi erikielisiä materiaaleja. Tehtävissä on eriyttämismahdollisuuksia ja kielitietoisuus on yhtenä Lukupolun läpäisevistä, lukevaa kulttuuria tukevista periaatteista pyritty mahdollistamaan tehtävissä.

Vaikuttava lukutaitotyö edellyttää esihenkilöiden tukea

Lukupolun yhtenä tärkeänä tavoitteena oli varmistaa, että esi- ja alkuopetuksen esihenkilöt tiedostavat varhaisen lukutaidon tukemisen merkityksen. Malliin kuuluu **esihenkilöille materiaalia lukevan kulttuurin johtamiseen**. On tärkeää varmistaa, että rehtorit ja päiväkodin johtajat ovat tietoisia varhaisen lukemisen merkityksestä, jotta siihen osataan panostaa päiväkodeissa ja kouluissa. Kaikki 130 Vantaan rehtoria ja päiväkodin johtajaa kutsuttiin toukokuussa 2024 Fazerilaan Vantaan lukemisasiheiseen kehittämispäivään, jossa heille esiteltiin Lukupolku-hanketta ja -materiaalia.

Esihenkilöstö kuuli Lukukeskuksen toiminnanjohtaja Emmi Jäkön innostavan puheenvuoron varhaislukemisen vaikutuksista pitkälle lapsen elämään aina aikuisuuteen saakka. Lukupolun hankkekoordinaattori Vilma Tammelin sekä Vantaan asiantuntijat Ella Valkama ja Tuija Saavalainen ja työryhmän nivelopettaja Aino Viitala esittelivät Lukupolku-mallia johtajille.

Tilaisuudessa myös Lukupolun kirjailijakummi Siri Kolu piti oman puheenvuoronsa lukevan kulttuurin johtamisesta esihenkilöstölle. Kehittämispäivän seurauksena sekä Siri Kolu että lukukeskukset saivat kutsuja myös muihin tilaisuuksiin kertomaan lukemisen tukemisesta ja merkityksestä Vantaan kouluihin ja päiväkoteihin.

Esihenkilöiden sitouttaminen lukutaitotyöhön on merkittävää, jotta opettajakunta saa tarpeeksi resursseja ja kannustusta lukemisen ylläpitämiseen päiväkodin tai koulun arjessa. Varhaiskasvatuksen johtajat ja rehtorit ovatkin merkittävässä roolissa varmistamassa, että lukeminen ja lukutaito ovat osa päiväkotien ja koulujen arkea ja että jokaisella lapsella on mahdollisuus kasvaa lukijuuteen koulupolun alkumetreiltä saakka.

Lukupolku-malliin koottiin oma **Lukemisen lukujärjestys esihenkilöille**. Lukujärjestys on muistilista, joka ohjaa lukevan kulttuurin vahvistamiseen työyhteisössä. Lukujärjestyksessä suositellaan esihenkilöille erilaisia toimia, jotta lukeva kulttuuri kukoistaisi työpaikalla.

- Joka päivä: Kysy opettajien lukutaitokuulumisia.
- Joka viikko: Jutelkaa kirjoista taukokuoneessa.
- Joka kuukausi: Huomaa kirjalliset merkkipäivät.
- Joka lukukausi: Ottakaa käyttöön Lukupolku-materiaalit.
- Joka lukuvuosi: Tarjoa koulutusmahdollisuuksia lukemisesta ja lukutaidosta.

Tutustu koko Lukujärjestykseen ja esihenkilöiden materiaaleihin:

luelapselle.fi/lukupolku/esihenkilöille

Kirjastoyhteistyöhön kannustetaan Lukupolulla

Kirjastoyhteistyön vahvistaminen oli yksi lukemisen lisäämisen keino Lukupolku-hankkeessa. Lukupolun moniammatilliseen työryhmään osallistui kirjastotyöntekijä. Lukupolku-mallissa kannustetaan opettajia kirjastoyhteistyöhön ja lapsia ja perheitä kirjaston käyttöön monin tavoin.

Materiaalin eri osissa hyödynnetään kirjaston palveluita ja muistutetaan esimerkiksi Monikielisen kirjaston aineistoista. Vanhempainiltamateriaalissa kannustetaan perheitä matalalla kynnyksellä lainaamaan kirjastosta luettavaa sekä lapsille että aikuisille.

Lopuksi: Lukupolulla jokainen lapsi saa kasvaa lukijaksi

Lukupolku-hankkeen alussa Vantaan opettajia pyydettiin kuvaamaan unelmien Lukupolkua. Kaksi unelmista kuvaa erityisen hyvin valmista Lukupolku-mallia:

”Unelmoin, että Lukupolun myötä kaiken tasoisille lukijoille olisi löytynyt mieluisaa, omien kiinnostuksenkohteiden mukaista lukemista.”

”Yhteiset lukemishetket kasvattavat lämmintä, turvallista ilmapiiriä.”

Hankkeen aikana saimme valtavasti tietoa lukemaan opettelevien lasten ikävaiheesta, jota leimaa se, että lapset ovat hyvin eri vaiheissa lukutaidossaan. Monikielisyys tuo lukemisen harjoitteluun omat erityispiirteensä. Eskareiden ja ekaluokkalaisten osaamiserot voivat olla isoja ja nivelvaiheen malli voi helpottaa siirtymää esikoulusta alakouluun.

”Kouluun siirtyminen on tärkein lapsuusiän prosesseista. Se alkaa paljon ennen ensimmäistä luokkaa ja jatkuu pitkälle ekaluokan aloittamisen jälkeen”, kuvaili tiedotteessa alkuopetuksen kehittäjäopettaja **Aino Viitanen** Vantaalta.

Lukupolun tavoitteena on auttaa esiopetuksen ja 1.–2. luokan opettajia tukemaan pitkäjänteisesti lasten kiinnostusta kirjoihin riippumatta lapsen lukutaidon vaiheesta. Saimmekin Lukupolkuun opettajille täsmäavuksi myös lastenkirjallisuuden asiantuntija Päivi Heikkilä-Halttusen kirjalistan ja artikkelin, jossa kuvataan eri lukutaidon vaiheisiin sopivaa lastenkirjallisuutta.

Yhteisöllisyys on yksi tärkeimmistä Lukupolun periaatteista. Lukupolku-malli pyrkii siihen, että jokainen lapsi saa lukuelämyksiä sekä päiväkodissa/koulussa että vapaa-ajalla ja kotona. Lapsen on helpompaa kiinnostua kirjoista ja löytää sopivaa luettavaa, kun hänen ympärillään mahdollisimman moni aikuinen auttaa häntä innostumaan lukemisesta. Lukupolulla lapset saavat myönteisiä kokemuksia kirjojen äärellä sekä vertaisryhmässä että yhdessä aikuisen kanssa.

Yhteisöllisyys näkyi myös Lukupolun rakennusprosessissa. Suunnitteluun antoi panoksensa valtava joukko opettajia sekä lukuisia muita asiantuntijoita. Lukupolun omassa moniammatillisessa työryhmässä käytiin syvällisiä, merkittäviä keskusteluja, jotka toivottavasti ovat heijastuneet myös valmiin Lukupolku-mallin sisältöön. Kiitos kaikille Lukupolulla mukana kulkeneille!

Lukupolku-malli kehitettiin yhdessä Vantaan kaupungin esiopetuksen ja alkuopetuksen opettajien, oman äidinkielen opettajien ja kirjastohenkilöstön kanssa lukuvuonna 2023–2024. Hanke toteutettiin rahoitushausta alkaen järjestön ja kunnan yhteistyönä. Lukukeskuksessa halusimme laajentaa varhaislukemisen Lue lapselle -ohjelmaa vanhemmille lapsille ja jatkaa työtä monikielisen lukutaidon parissa. Vantaa oli erinomainen hankekumppani, koska kunnassa oli kokemusta niin nivelvaiheen opetuksesta, lukemaan innostamisen menetelmien kehittämisestä kuin monikielisten lasten oppimisen tukemisestakin.

Iloksemme Lukupolku on herättänyt kiinnostusta hankekumppanimme Vantaan lisäksi myös muissa kunnissa jo hankkeen aikana. Esimerkiksi Espoon esiopetus pääsi Lukupolulle jo syksyllä 2024, kun kunta tilasi veso-päiväänsä oman Lukupolku-koulutuksen. Toivomme, että jatkossakin kokonaiset kunnat innostuvat lähtemään Lukupolulle. Tässä tarvitaan esihenkilöiden apua. Opettajien on helpompi perustella pedagogiset ratkaisunsa, kun niille on kunnan ja johdon tuki. Silloin koko yhteisö voi olla mukana huolehtimassa, että jokainen lapsi saa kasvaa taitavaksi lukijaksi.

Lukupolku-malli on kaikkien esi- ja alkuopetuksen opettajien käytettävissä luelapselle.fi-sivustolla ja Avointen oppimateriaalien kirjastossa aoe.fi.

Jokainen hankerahoitus on rajallinen, ja Lukupolullakin jäi vielä monta mutkaa tutkimatta. Toivomme, että saamme tulevaisuudessakin auttaa opettajia sytyttämään lasten lukuinnostusta ja jatkaa monikielisten lasten lukemisen ja lukutaidon tukemista.

Toivomme, että jatkossakin kokonaiset kunnat innostuvat lähtemään Lukupolulle.

Liitteet: Lukupolusta julkaistut artikkelit ja koonnit

Lukupolun aikana julkaistut artikkelit ja koonnit Lue lapselle -sivustolla:

- Alkukartoituskyselyn tulokset (koonnut Vilma Tammelin):
<https://luelapselle.fi/lukemaan-opettelevan-lapsen-tarkein-tuki-on-into-lukea/>
- Oman äidinkielen opettajien selvityksen tulokset (koonneet Jaana Kulmala ja Vilma Tammelin): <https://luelapselle.fi/lastenkirjallisuuden-kaytto-oman-aidinkielen-opetuksessa/>
- Hankekoordinaattori Vilma Tammelin ja korkeakouluharjoittelija Jaana Kulmala: Miten lukijuutta edistetään, jos lapsi ei osaa vielä lukea?
<https://luelapselle.fi/lapsen-lukijuus-alkaa-kuvien-tutkimisesta-ja-luetun-kuuntelusta/>
- Päivi Heikkilä-Halttusen artikkeli: Sujuva lukutaito syntyy vaiheittain aikuisten tuella
<https://luelapselle.fi/sujuva-lukutaito-synty-vaiheittain-aikuisten-tuella/>
- Sini Helmisen artikkeli (1. luokan Lukupolun tehtävän 6 Kirjavinkkaus kaverille ohen):
<https://luelapselle.fi/ohjeita-opettajille-kirjavinkkaustuokion-jarjestamiseen/>
- Hanketiedotteet:
  - <https://lukukeskus.fi/news/vantaalla-opitaan-lukemaan-ilolla/>
  - <https://www.epressi.com/tiedotteet/kulttuuri-ja-taide/lukupolku-tuo-lukemisen-ilon-kaikille-es-kareille-ja-eka-tokaluokkalaisille.html>

Lukupolku-mallin materiaalit ovat vapaasti käytettävissä Lue lapselle -sivustolla osoitteessa luelapselle.fi/lukupolku.

In English: Reading Path Initiative

On the Reading Path every child is invited to grow up to be a reader! Reading Path is an easy-to-follow model for teachers to enhance and maintain children's enthusiasm for reading, at the point when children start to practise technical literacy at school. The three-year Reading Path model takes place at the crossroads of pre-school and the first two years of primary school. The teacher follows a path of six functional tasks per year that foster children's love of reading. The model is based on the national core curricula for early childhood education and care and basic education.

In addition to the path of tasks, the model contains extra material for teachers to encourage families to read with their children, to support multilingual children's reading, and to maintain reading routines in the whole community.

Reading Path was developed in co-operation with teachers in Vantaa, the 4th biggest city in Finland with over 100 languages spoken in the classrooms. The model is based on research data, such as early reading habits' effects to one's performance in literacy and other skills later in life. Reading Path is a part of the Read Aloud Initiative by The Finnish Reading Center.

ESIOPETUKSEN LUKUPOLKU ALKAA,
LUKUILOA SEIKKAILUUN!

Lue
lapselle.

KOOTKAA RYHMÄN LUKEMAT
KIRJAT NÄKYVIIN ESIMERKIKSI
LUKUTOUKAKSI TAI LUKUPUUKSI!

TEHTÄVÄOHJEET
JA MATERIAALIT:
luelapselle.fi/luukupolku

LUKUPOLKU JATKUU
1. LUOKALLA!

ASKEL
ASKEL

1.

HYPPY KIRJOJEN
MAAILMAAN

MAAILMAAN

Esiopetusvuoden aluksi
lukemisympäristöön lainataan
kirjastoista tutkittavaksi kirjoja
lasten toivomista aiheista.

Tavoite: LUE MONIPUOLISESTI

ASKEL

2.

OMA KIRJANMERKKI

Jokainen askartelee oman
kirjanmerkin kirjojen itsenäistä
katselua ja lukemista innoittamaan.

Tavoite: KIINNOSTU KIRJASTA

ASKEL

3.

TARINALLINEN
METSÄSEIKKAILU

Syksyinen metsä innostaa tarinoimaan
ja eläytyymään retkellä leikkien metsän
olentoihin.

Tavoite: LEIKKIEN KOHTI LUKUINTOA

ASKEL

6.

YHTEINEN SATU

Lukuvuoden lopuksi sadutetaan
lasten valitsemista sanoista
ryhmän yhteinen tarina, joka
voidaan tulostaa kotiin.

Tavoite: KERRO OMA TARINA

ASKEL

4.

LEMPIKIRJANÄYTTELY

Jokainen lapsi saa esitellä toisille itselleen mieluisan
kirjan ryhmän lempikirjanäytelyssä.

Tavoite: KERRO LUKUKOKEMUKSESTASI

RUNON SALAT

Tutkitaan runokirjoja ja maistellaan
yhden runon sanoja tarkasti! Tehdään
yhdessä runon pohjajalka uusi runo.

Tavoite: SUKELLA KIELEEN JA TARINAAN

ASKEL

5.

luelapselle.fi/luukupolku

luelapselle.fi/luukupolku

1. LUOKAN LUKUPOLKU ALKAA,
LUOKULOA SEIKKAILUUNI!

Lue
lapselle.

KOOTKAA RYHMÄN LUKEMAT
KIRJAT NÄKYVIIN ESIMERKIKSI!
LUKUTOUKAKSI TAI LUKUPUUKSI!

TEHTÄVÄOHJEET
JA MATERIAALIT:
luelapselle.fi/luukupolku

LUKUPOLKU JATKUU
2. LUOKALLA!

ASKEL
1.

ASKEL
RASTITTA TEHTY

OMA LUKUKAVERI

Askarrellaan oma pehmoluukukaveri,
tarinoita rakastava kuunteilija, jolle
lapsi voi harjoitella lukemaan ääneen.

Tavoite: LEIKKIEN KOHTI
LUKUTAITOA

ASKEL
2.

KIRJASTORETKELLE!

Koulun alkaessa tehdään retki
kirjastoon, josta lainataan kirjoja
luokkaan yhdessä ja itsenäisesti
luettavaksi.

Tavoite: LUE MONIPUOLISESTI

ASKEL
3.

SATUMAAILMA
HERÄÄ ELUON

Mitä sitten tapahtui? Luodaan luokkaan
satukirjan maailmaa, jonka innoittamana
keksitään jatkotarina sadun henkilöille.

Tavoite: KERRO OMA TARINA

ASKEL
6.

KIRJAVINKKAUS
KAVERILLE

Harjoitellaan pareittain omasta
lukkokokemuksesta kertomista
vuoden aikana tutuksi tulleiden
kirjojen kautta.

Tavoite: KERRO
LUKKOKOKEMUKSESTASI

ASKEL
4.

TIETOKIRJARAATI

Jokainen oppilas valitsee raatiin mieleisen
kirjan, jota arvioidaan yhdessä viikoittain
opettajan johdolla.

Tavoite: KIINNOSTU KIRJASTA

ASKEL
5.

SUKELLUS KIRJAAN

Piirretään koko luokan lukeman
kirjan pohjalta julisteita, joiden avulla luokka
syvenytyy kirjaan eri näkökulmista.

Tavoite: SUKELLA KIELEEN JA TARINAAN

2. LUKUKAN LUKUPOLKU ALKAA, LUKUILOA SEIKKAILUUNI!

Lue
lapselle.

KOOTKAA RYHMÄN LUKEMAT
KIRJAT NÄKYVIIN ESIMERKIKSI!
LUKUTOUKAKSI TAI LUKUPUUKSI!

TEHTÄVÄOHJEET
JA MATERIAALIT:
luelapselle.fi/luukupolku

ASKEL
1.

RASTITTA TEHTY
ASKEL

LUKUILO JA
LUKUOLO

Koulun jatkuessa jaetaan
luokkakaverien kanssa mieleisiä
lukemistapoja ja suunnitellaan
unelmien lukupaikkoja.

Tavoite: LUE MONIPUOLISESTI

ASKEL
2.

SALAPERÄINEN
KIRJAILIJA

Kuka kirjoja kirjoittaa?
Tiedonhakuohjeissa tutustutaan
pareittain lastenkirjailijoihin ja
heidän kirjoihinsa.

Tavoite: SUKELLA KIELEEN JA
TARINAAN

ASKEL
3.

OMA KIRJANI

Jokainen pääsee tekemään
oman kirjani! Kuvitetaan ja kirjoitetaan
tarina leluhahmon seikkailuista.

Tavoite: KERRO OMA TARINA

ASKEL
6.

LUKUPIKNIK

Lukukauden lopulla pidetään
yhteinen lukupiknik, jossa
jokainen saa lukea itse valittuja
kirjoja eväiden kera.

Tavoite: KIINNOTTU
KIRJASTA

ASKEL
4.

RIIMIT HALTUUN

Tehdään yhteinen rap-bisi, jossa riimitellään
hauskoilla kirjojen nimillä.

Tavoite: LEIKKIEN KOHTI LUKUTAITOA

MEIDÄN
KIRJAPIIRI

Harjoitellaan kirjakeskustelua ja
lukukokemuksen jakamista kokoontumalla
pienryhmissä kirjapiiriin.

Tavoite: KERRO LUKUKOKEMUKSESTASI

ASKEL
5.

Lukupolku-malli on tehty Lukukeskuksen ja Vantaan kaupungin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiskehittämishankkeena vuosina 2023-2024 Opetushallituksen Lukutaito-ohjelman rahoituksella.

Lukupolku-mallin materiaalit ovat vapaasti käytettävissä Lue lapselle -sivustolla osoitteessa

[Esi- ja alkuopetuksen Lukupolku - Lue Lapselle.](#)

Esiopetuksen
Lukupolku,
aineistot

Ensimmäisen luokan
Lukupolku,
aineistot

Toisen luokan
Lukupolku,
aineistot

LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM

www.lukukeskus.fi